ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2006

Vyhlásené: 23.05.2006 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

**283**

# VYHLÁŠKA
## Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky

z 3. mája 2006,

## ktorou sa vykonáva zákon o ochrane genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky podľa § 32 zákona č. 215/2001 Z. z. o ochrane genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo ustanovuje:

### § 1
### Predmet úpravy

Táto vyhláška ustanovuje podrobnosti

a) o monitorovaní a identifikácii genetických zdrojov rastlín,

b) o zhromažďovaní a uchovávaní genetických zdrojov rastlín,

c) o jednotlivých druhoch kolekcií genetických zdrojov rastlín,

d) o obstarávaní, obsahu a vedení dokumentácie ochrany genetických zdrojov rastlín,

e) o obsahu prevádzkového poriadku repozitória.

### § 2
### Monitorovanie

(1) Monitorovanie genetických zdrojov rastlín je činnosť zameraná na zisťovanie genetických zdrojov rastlín v mieste a mimo miesta ich prirodzeného výskytu, ako aj zdomácnených a pestovaných druhov rastlín.

(2) Monitorovanie genetických zdrojov rastlín sa vykonáva určením zemepisných súradníc miesta zberu a nadmorskej výšky pomocou geografického polohovacieho systému. Botanické zaradenie vzorky a pridelenie evidenčného čísla vzorky sa zapíšu do zberateľského denníka, pričom odber vzoriek genetických zdrojov rastlín je dovolený v množstve potrebnom na účely identifikácie rastliny alebo jej vlastností.

(3) Slovenské centrum poľnohospodárskeho výskumu – Výskumný ústav rastlinnej výroby Piešťany (ďalej len „výskumný ústav“) využíva údaje obsiahnuté v Génovej banke Slovenskej republiky (ďalej len „génová banka“) získané z monitorovania podľa odseku 2 na poskytovanie informácií o genetických zdrojoch rastlín a na účely prijímania ochranných opatrení, ak sa zistí, že určitá zložka biologickej rôznorodosti rastlín je ohrozená a nebude ju možné trvalo udržateľne využívať.

## § 3
## Identifikácia a dokumentácia genetických zdrojov rastlín

(1) Identifikácia genetických zdrojov rastlín sa vykonáva na účely zistenia ich totožnosti a ich rozlíšenia od iných genetických zdrojov rastlín tak, aby sa vylúčila zámena týchto zdrojov.

(2) Identifikácia jednotlivých kolekcií genetických zdrojov rastlín sa vykonáva prostredníctvom národných evidenčných čísel, ktoré im prideľuje kurátor pri ich zakladaní a evidovaní v štandardných databázach.

(3) Dokumentáciu o genetických zdrojoch rastlín tvorí

a) dokumentácia o zbere, v ktorej sú zaznamenané všetky druhy údajov o zbere materiálu rastlinného pôvodu, najmä údaje o mieste pôvodu, čase zberu, druhu lokality a nadmorskej výške,

b) pasporty, do ktorých sa zaznamenávajú všetky údaje zistené v mieste zberu,

c) opis rastliny, ktorý obsahuje všetky primárne taxonomické deskriptory vyjadrujúce jej biologickú identitu,

d) hodnotenie rastliny, ktoré vyjadruje ďalšie hospodársky významné znaky a vlastnosti rastliny, ktoré sa neuvádzajú v jej opise.

(4) Súčasťou dokumentácie o genetických zdrojoch rastlín je obrazová dokumentácia vrátane dokumentácie na obrazových nosičoch o rastlinách, kolekciách rastlín a o ich skladovaní, ak ju možno zabezpečiť.

## § 4
## Zber genetických zdrojov rastlín

(1) Zberové expedície organizované výskumným ústavom sa zameriavajú predovšetkým na získavanie

a) šľachtiteľsky významných genetických zdrojov rastlín,

b) rastlín využívaných na vytvorenie, vyvinutie alebo objavenie nových odrôd rastlín,

c) genetických zdrojov rastlín, ktoré preukazujú druhovú variabilitu a ktoré sú v kolekciách génovej banky málo zastúpené alebo nie sú zastúpené vôbec,

d) divých a primitívnych foriem genetických zdrojov rastlín.

(2) Ak vzorky genetických zdrojov rastlín doručujú do génovej banky kurátori alebo iné osoby, zasielajú ich vo vhodných obaloch, ktoré sú označené menovkami s týmito údajmi:

a) národné evidenčné číslo,

b) názov druhu, rodu, odrody a

c) rok zberu.

(3) So vzorkou podľa odseku 2 sa doručuje vyplnené tlačivo s identifikačnými údajmi o genetických zdrojoch rastlín, ktoré vydáva výskumný ústav. Zápisnica o odovzdaní vzorky genetického zdroja rastliny do génovej banky sa doručuje v dvoch výtlačkoch, na ktorých génová banka potvrdzuje prevzatie vzorky, a jeden výtlačok zasiela odosielateľovi vzorky.

## § 5
## Uchovávanie genetických zdrojov rastlín

(1) Uchovávajú sa genetické zdroje zdomácnených druhov rastlín a pestovaných druhov rastlín a rastlín chránených v mieste ich prirodzeného výskytu, ktoré sa využívajú na vytvorenie, vyvinutie alebo objavenie nových odrôd rastlín, v účelových technických zariadeniach génovej banky a v repozitóriách v rozsahu ustanovenom v národnom programe ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo.

(2) V génovej banke sa uchovávajú predovšetkým

a) z genofondu Slovenskej republiky vzorky
   1. divorastúcich populácií rastlín,
   2. krajových odrôd a ekotypov zo všetkých druhov rastlín,
   3. odrôd československého pôvodu, ktorých registrácia bola zrušená,[1])
   4. odrôd slovenského pôvodu, ktorých registrácia bola zrušená,[1])
   5. registrovaných odrôd, línií, komponentov odrôd, komponentov hybridov, klonov a iných genetických foriem,
   6. rozpracovaných šľachtiteľských materiálov pochádzajúcich zo staršieho šľachtenia rastlín,
b) zo svetového genofondu vzorky
   1. zo zdomácnených, pestovaných a potenciálne využiteľných druhov rastlín,
   2. z vybraných druhov divorastúcich populácií,
   3. krajových odrôd z vybraných druhov z európskych krajín,
   4. z druhov rastlín, ktoré majú významné komplexy znakov,
   5. hospodársky významných mutantov a iných genetických foriem.

(3) Geneticky modifikované rastliny môže génová banka uchovávať a využívať, len ak tak ustanovuje osobitný predpis.[2])

(4) Doba uchovávania jednotlivých druhov rastlín je určená v metodikách na hodnotenie a uchovávanie genetických zdrojov rastlín.

(5) Genetické zdroje rastlín uchovávané v semenných kolekciách a v repozitóriách sa pravidelne hodnotia v intervaloch určených jednotlivými metodikami na hodnotenie a uchovávanie genetických zdrojov rastlín.

(6) Inventarizácia všetkých genetických zdrojov rastlín uchovávaných v génovej banke sa vykonáva každé dva roky.

(7) Ak sa pri hodnotení alebo inventarizácii genetických zdrojov rastlín zistí nebezpečenstvo ich znehodnotenia, bezodkladne sa vykoná premnožovanie ohrozeného materiálu rastlinného pôvodu.

(8) Do kolekcií určených na strednodobé a dlhodobé uchovávanie genetických zdrojov rastlín môžu byť zaradené len také osivá alebo sadivá, ktorých kvalita zodpovedá požiadavkám ustanoveným v osobitných predpisoch.[3])

## § 6
## Druhy kolekcií genetických zdrojov rastlín

(1) Genetické zdroje rastlín v semennom stave sa v génovej banke uchovávajú ako

a) základná kolekcia,

b) aktívna kolekcia,

c) bezpečnostná duplikátna kolekcia.

(2) Kolekcie vegetatívne množených druhov rastlín sa uchovávajú v génovej banke v repozitóriách, pričom tieto kolekcie sa zakladajú minimálne ako základné kolekcie a bezpečnostné duplikátne kolekcie.

(3) Základná kolekcia uchováva genetické zdroje rastlín uvedených v § 5 ods. 1 v množstvách semien ustanovených v metodikách na hodnotenie a uchovávanie genetických zdrojov rastlín za týchto podmienok:

a) osivá z tejto kolekcie sa neposkytujú právnickým osobám ani fyzickým osobám,

b) po celú dobu uchovávania sa osivá môžu odoberať len na účely zisťovania ich klíčivosti, a to prvý raz po desiatich rokoch ich skladovania,

c) osivá sa uchovávajú pri teplote -18 °C s ich predpokladanou životnosťou 50 rokov,

d) len výnimočne možno osivá poskytnúť na výskumné účely.

(4) Aktívna kolekcia uchováva genetické zdroje rastlín v množstvách semien ustanovených v metodikách na hodnotenie a uchovávanie genetických zdrojov rastlín. Osivá z tejto kolekcie sa

a) používajú na účely výskumu a šľachtenia nových odrôd rastlín, na premnožovanie genetických zdrojov rastlín, ich hodnotenie, identifikáciu a dokumentáciu,

b) uchovávajú pri teplote 0 °C až –2 °C s ich predpokladanou životnosťou 10 až 15 rokov podľa zásob a klíčivosti.

(5) Základnú kolekciu a aktívnu kolekciu genetických zdrojov rastlín môže spravovať len výskumný ústav.

(6) Bezpečnostná duplikátna kolekcia sa uchováva v zahraničnej génovej banke za rovnakých podmienok ako základná kolekcia.

(7) Hodnotenie genetických zdrojov rastlín podľa jednotlivých druhov kolekcií na základe metodík na hodnotenie a uchovávanie genetických zdrojov rastlín sa vykonáva ihneď po ich zbere a následne počas uchovávania v génovej banke.

(8) Hodnotenie genetických zdrojov rastlín sa vykonáva ako

a) predbežné, ktorým sa hodnotia všetky genetické zdroje rastlín, najmä ich zdravotný stav, vegetačné obdobie a klíčivosť osív,

b) základné, ktorým sa hodnotia všetky genetické zdroje rastlín, najmä ich morfologické znaky, vegetačné charakteristiky a ich zdravotný stav,

c) špeciálne, ktorým sa hodnotia len vybrané kolekcie genetických zdrojov rastlín na základe výsledkov z predbežného hodnotenia alebo základného hodnotenia; pri hodnotení sa využívajú opakované poľné pokusy a laboratórne pokusy.

## § 7
## Premnožovanie genetických zdrojov rastlín

(1) Jednotlivé vzorky genetických zdrojov rastlín sa premnožujú, ak

a) pri vstupnom teste sa zistí ich nízka klíčivosť alebo zlý zdravotný stav,

b) v aktívnej kolekcii došlo k zníženiu počtu semien alebo živých jedincov na kritickú hranicu alebo

c) u nich došlo k zníženiu klíčivosti pod kritickú hranicu počas ich uchovávania v génovej banke.

(2) Pri premnožovaní genetických zdrojov rastlín sa postupuje tak, aby nedošlo k zámene vzoriek, ich poškodeniu ani k ich zmiešaniu.

## § 8
## Vedenie dokumentácie

(1) Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky vedie dokumentáciu ochrany genetických zdrojov rastlín, ak ide o

a) národný program ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo,

b) register repozitórií,

c) register riešiteľských pracovísk,

d) register kurátorov.

(2) Výskumný ústav vedie dokumentáciu ochrany genetických zdrojov rastlín, ak ide o

a) realizačný zámer na zriadenie repozitória,

b) technický projekt na zriadenie repozitória,

c) prevádzkový poriadok repozitória,

d) metodiky na hodnotenie a uchovávanie genetických zdrojov rastlín,

e) štatút génovej banky,

f) štandardné databázy genetických zdrojov rastlín.

## § 9
## Prevádzkový poriadok repozitória

Prevádzkový poriadok repozitória obsahuje

a) metodické, odborné a organizačné zabezpečenie prevádzkovania repozitória a uchovávania genetických zdrojov rastlín v poľných kolekciách,

b) požiadavky na praktickú starostlivosť o zriadené repozitórium, a to

1. časový harmonogram prác v priebehu kalendárneho roka,
2. základné agrotechnické úkony,
3. systém aplikácie chemickej ochrany proti chorobám a škodcom,
4. záznamy o genetických zdrojoch rastlín počas vegetácie vo vegetačnom záznamníku,
5. kontrolu vykonávania prác v repozitóriu,
6. inventarizáciu genetických zdrojov rastlín v repozitóriu,

c) zásady spolupráce s obcou a s verejnosťou,

d) zásady výchovy verejnosti k ochrane genetických zdrojov rastlín.

**§ 10**
**Účinnosť**

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júla 2006.

**Zsolt Simon v. r.**

1) § 6 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 291/1996 Z. z. o odrodách a osivách v znení zákona č. 470/2002 Z. z.

2) Zákon č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov.

3) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 165/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva olejnín a priadnych rastlín do obehu v znení nariadenia vlády č. 436/2005 Z. z.
Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 166/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva repy do obehu v znení nariadenia vlády č. 432/2005 Z. z.
Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 169/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva zelenín do obehu v znení nariadenia vlády č. 437/2005 Z. z.
Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 270/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva krmovín do obehu v znení neskorších predpisov.
Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 287/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva obilnín do obehu v znení nariadenia vlády č. 430/2005 Z. z.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.